

відсутній. Все це необхідно для правильної кваліфікації скоєного діяння [1, с. 88].

Поєднання у змісті суспільно небезпечного діяння об'єктивізованого назовні психічного ставлення особи та соціальних цінностей, що охороняються кримінальним законом, дозволяє визначити утворене «явище» як суспільно небезпечне посягання на зазначений об'єкт, а його результат розцінювати як певні зміни у змісті відповідних цінностей, взятих під кримінально-правову охорону.

Отже, злочинні наслідки служать вирішальною розмежувальною ознакою злочинів і незлочинних правопорушень, а також аморальних вчинків. З урахуванням цього правильним є осмислення взаємозв'язку вичиненого суспільно-небезпечного діяння та його наслідків виходячи із змісту об'єкта кримінально-правової охорони, поняття та співвідношення його основних різновидів. Така специфіка має впливати на розуміння змісту тих соціальних цінностей, що зазнали певних змін в результаті суспільно небезпечного посягання на них.

Список використаних джерел:

1. Александров Ю.В. Кримінальне право України: Заг. частина: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю.В. Александров, В.А. Клименко. – К.: МАУП, 2004. – 328 с.
2. Бажанов М.І., Баулін Ю.В., Борисов В.І. та ін. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / За ред. проф. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 480 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. Станом на вересень 2011 р. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 320 с.
4. Мельник М.І., Хавронюк М.І. (ред.) Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 7-ме вид., переробл. та допов. – К.: Юридична думка, 2010. – 1288 с.

Пунь В.Т.

аспірант,

Національна академія Служби безпеки України

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В МИТНИХ ОРГАНАХ

На сьогоднішній день рівень та масштаби поширення корупції робить її однією з найгостріших загроз державній безпеці України. Слід зауважити, що однією із причин Революції гідності, що відбулася в нашій країні на початку 2014 року, став жахливий рівень корупції у всіх органах державної влади, в тому числі і в митних.

Міжнародна неурядова організація Transparency International щорічно формує рейтинг найбільш корумпованих держав на підставі Індексу сприйняття корупції (СРІ). Означений рейтинг та результати низки аналогічних досліджень, які проводяться іншими міжнародними організаціями, враховуються іноземними інвесторами під час прийняття рішення щодо залучення коштів в економіки зарубіжних держав. Так, у вказаному вище рейтингу Transparency International

Україна в 2014 році, як і в 2013, посіла 144 місце. Таким чином, за рівнем сприйняття корупції Україна знаходиться на одному щаблі з Угандою та Коморськими островами як одна з найбільш корумпованих країн світу, що свідчить про неефективність зусиль української влади, спрямованих на подолання вказаного негативного явища [1].

З урахуванням викладеного, актуальною постає необхідність вивчення передового іноземного досвіду запобігання і протидії корупції в митних органах. У цьому контексті, становить інтерес проведене Ірен Хорс дослідження досвіду протидії корупції в митних органах Пакистану, Болівії і Філіппін [2].

У зазначених країнах впровадження реформ почалося із «очищення» митниці від колишніх корупційних працівників. Однак цей захід мав лише короткотривалий ефект, після чого все поверталось на старий лад. Схожа ситуація має місце і в нашій країні. Прийняття Закону України «Про очищення влади» не дало бажаного результату, оскільки на практиці його застосування блокується, на посади осіб, які звільняться відповідно до цього закону, приходять інші, які продовжують вчиняти корупційні дії. Тому ми погоджуємось із тим, що з допомогою лише очищення рядів митниці від корупціонерів не можливо досягти тотальної зміни ситуації з корупцією в митних органах, а позитивні результати від цього будуть мати лише короткотривалий ефект. На наш погляд, вказані заходи доцільно поєднувати з іншими системними реформами митних органів.

В Пакистані одним із заходів, який не призвів до успіху у протидії корупції в митних органах, стало посилення ролі розслідувань фактів корупції на митниці. Зокрема, була створена спеціальна група по контролю за дотриманням законності Enquiry Wing з метою покращення рівня додержання внутрішньої дисципліни службовцями. Однак діяльність вказаної групи не мала реального ефекту. Прикладом цього було те, що протягом 1994-1995 років вказаною групою було відкрито 220 дисциплінарних проваджень стосовно митників і лише 32 з них стосувались можливої корупції, хоча на той час корупція на митниці була широковідомою та масштабною. Крім цього, більшість проваджень були відкриті стосовно працівників найнижчої ланки.

Також не принесло успіху залучення приватних компаній для здійснення контролю та моніторингу здійснення митних процедур та стягування митних платежів. Так в 1993 році Уряд Пакистану уклав п'ятирічний контракт з двома приватними компаніями для виконання вказаних вище цілей. Однак в 1996 році Уряд був відправлений у відставку через звинувачення в корупції, як наслідок умови укладення зазначених вище контрактів стали предметом корупційного розслідування. В результаті чого було встановлено, що згадані вище компанії вносили на іноземний рахунок президента Пакистану та його дружини грошові кошти.

Окрім цього, в 1986, 1988 та 1990 році уряд Болівії також залучав три приватні компанії до процесу контролю походження та вартості товарів, що імпортуються та експортуються. Вказані компанії отримували встановлену у відсотковому відношенні від вартості товарів винагороду від учасників зовнішньоекономічної діяльності. Робота зазначених компаній зменшила

рівень зловживання митниками дискреційними повноваженнями, однак це суттєво не вплинуло на рівень корупції на митниці. По-перше, корупційна діяльність митників «перекочувала» в інші сфери митної справи. По-друге, після того, як один і той же вантаж був оцінений однією і тією ж компанією по-різному, покладатись на їх оцінку стало ненадійно. Крім цього, як засвідчили низка розслідувань, працівники цих компаній також втягувались в корупційну діяльність, зокрема вони зменшували митну вартість імпортованих товарів учасників зовнішньоекономічної діяльності.

Ще одним заходом, що не призвів до підвищення ефективності протидії корупції в митних органах, стало запровадження системи винагород. На Філіппінах вказана система була впроваджена в 1986 році. Однак, як показала практика, одні і ті ж самі службові особи правоохоронних органів отримували винагороди. Як засвідчив досвід Філіппін, зазначена система не змінила ситуацію із протидією корупції на митниці, оскільки винагороди і заохочення нівелюються можливістю отримувати значні хабарі та інші перевагами за невжиття заходів стосовно окремих правопорушень.

Окрім вказаного вище варто зазначити позитивний досвід протидії корупції в митних органах, зокрема Словацькою митницею. Так, словацькі митні адміністрації застосовують систему внутрішнього контролю на всіх рівнях керування і систему контролю спеціальним корпусом – відділом внутрішнього контролю. Окрім цього, одним із заходів протидії корупції на Словацькій митниці є те що в її філіях розподіл митних актів проводиться посередництвом програми «митні акти». Митник, який вирішує чи товар буде пропущено не контактує з митником, який фізично контролює цей товар. Вказане значно зменшує можливість зв'язку митник-декларант. На словацьких митницях, в рамках яких діють контрольні або репресивні групи, застосовується принцип ротації цих груп. У спілкуванні з громадянами на перевірка беруть участь щонайменше двоє митників [3, с. 15-16].

Прикладом того, що корупцію в митних органах може подолати бідна країна з авторитарним режимом і глибоко вкоріненими традиціями хабарництва, є Сінгапур. На час здобуття незалежності в 1959 році економіка цієї держави була нерозвиненою, доводилося імпортувати навіть прісну воду й будівельний пісок. Боротьба з корупцією в ній розпочалася зі спрощення адміністративних процедур, усунення двозначності в нормативно-правових актах, скасування дозвільних документів, підняття зарплат держслужбовцям, встановлення дуже суворих покарань (в тому числі і смертної кари) за будь-які корупційні дії.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що вивчення передового іноземного досвіду є важливою передумовою вироблення системи заходів, спрямованих на протидію корупції та мінімізацію корупційних ризиків в діяльності вітчизняних митних органів. Як свідчить досвід зарубіжних країн, найбільш ефективними заходами виявилось усунення можливостей контактів митників із декларантами та учасниками зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення обов'язкової участі не менше двох працівників митниці під час спілкування з громадянами, створення контрольних та репресивних груп за діяльністю працівників митниці із застосуванням принципу їх постійної

ротації тощо. Разом з тим, низка антикорупційних заходів в Пакистані, Філіппінах та Болівії не мали наслідком суттєвого зменшення рівня поширення корупції в митних органах. Вказані аспекти слід враховувати і вітчизняним законодавцям та урядовцям під час проведення реформ антикорупційного спрямування в діяльності митних органів.

Список використаних джерел:

1. Індекс корупції CPI-2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ti-ukraine.org/corruption-perception-index-2014.
2. Hors I. (2001), Fighting corruption in custom administration: What can we learn from recent experiences?, Working Paper No.175, OECD Development Centre.
3. Тупта П. Exercise book Шенген і охорона зовнішнього кордону ЄС на словацько-українському кордоні та пунктах пропуску / П. Тупта, В. Бенч. – Дослідницький центр Словацької асоціації зовнішньої політики. – Пряшів, 2010. – 47 с.

Скок О.С.

аспірант,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗЛОЧИННИХ ДІЯНЬ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ КАЗАХСТАНУ ТА УКРАЇНИ: ОГЛЯД ОСТАННІХ ЗМІН

Інститут класифікації злочинів завжди займав провідне місце в кримінальному законодавстві багатьох країн. Останнім часом спостерігаються процеси гуманізації кримінального законодавства поєднані з ідеями запровадження кримінального проступку. Зокрема, актуальними є нововведення в КК Казахстану та України.

Так, новий КК Республіки Казахстан [1] введено в дію 1 січня 2015 року. Такі зміни в кримінальному законодавстві Казахстану суттєво відобразились на інституті класифікації злочинів, який існував в попередньому КК і налічував чотири категорії злочинів (злочини невеликої тяжкості, злочини середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі), типових для кодексів пострадянських країн. У новому КК всі злочинні діяння поділено на злочини та кримінальні проступки, які поєднані загальним поняттям кримінальне правопорушення. Відповідно до ч. 1 ст. 10 КК РК кримінальні правопорушення в залежності від ступеня суспільної небезпеки та караності поділяються на злочини та кримінальні проступки. Злочином, згідно з ч. 2 ст. 10 КК РК, визнається скоєне винне суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), заборонене КК під загрозою покарання у вигляді штрафу, виправних робіт, обмеження волі, позбавлення волі або смертної кари. Кримінальним проступком, відповідно до ч. 3 ст. 10 КК РК, визнається скоєне винне діяння (дія або бездіяльність), яке не представляє великої суспільної небезпеки, таке, що заподіяло незначну шкоду або створило загрозу заподіяння шкоди особистості, організації, суспільству або державі, за